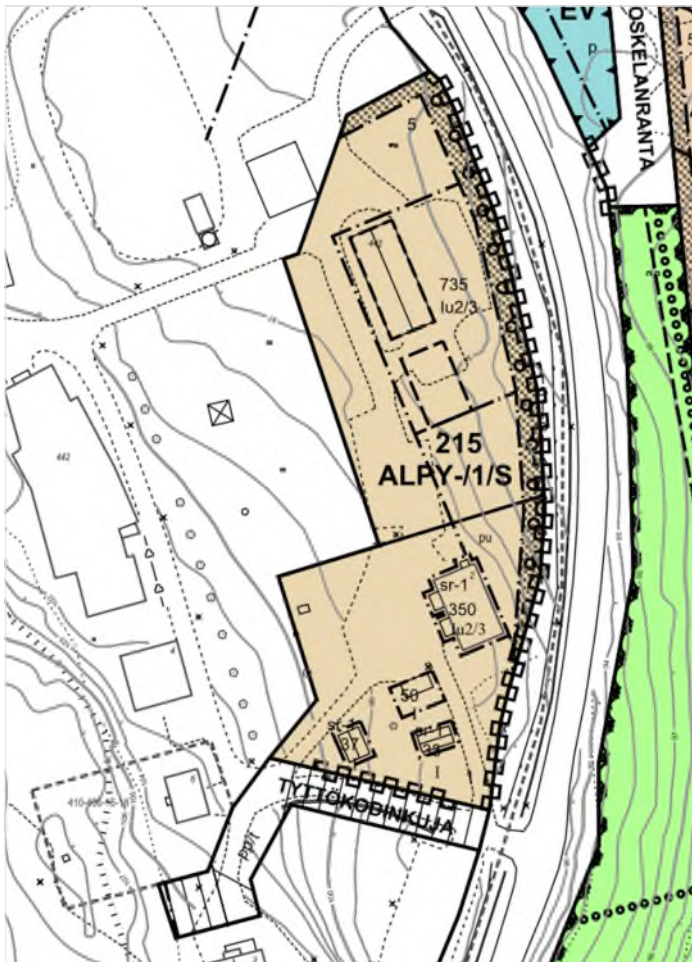

7.	Kuhankoski Koskela-rakennus + Ruoka-/vaateaitta ja Jyväaitta (Tyttökodinkuja 2) Koskela-rakennus on vuonna 1901 valmistunut sotilasvirkatalo ja maatilain päärakennus. Sen yhteyteen samalle tontille sijoittuvat kaksi alueen vanhinta rakennusta Ruoka- ja vaateaitta ja Jyväaitta sekä uudempi Jätehuone.
SUOJELU-PÄÄTÖKSET YM. MUUTA ERITYISTÄ	SUOJELTU ASEMAKAAVALLA
INVENTOINNIT	Leppävesi ja Lievestuore; Kyläalueiden kulttuuriympäristökartoitus. Laukaan kunta/Partanen & Lamusuo Partnership, A. Taskinen 12.5.2011. Kuhankosken sotilasvirkatalo. Kulttuuriympäristöselvitys 26.5.2016. Arkkitehtitoimisto Ark-byroo Oy, 2016. Laukaan kunta, Kuhankosken asemakaavan selvityskooste 18.11.2019. Arkkitehtitoimisto Anna-Liisa Nisu, 2019.
ARVOTUS	Kuhankosken opetuskodin rakennuksilla määritelty olevan rakennushistoriallista (R), historiallista (H) ja maisemallista (M) merkittävyyttä sekä maakuntakaavassa merkitty maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (MAAK) ja Arvokohde, säilyttäminen erityisen tärkeää (S). (Taskinen, 2011.) Sotilasvirkatalon kulttuuriympäristö on määritelty maakunnallisesti arvokkaaksi laitosympäristöksi. Kuhankosken erityisammattikoulu, Kuhankosken opetuskoti on ollut vuonna 1993 valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Alue on maakunnallisesti arvokasta sosiaalihuollon rakennusperinnön historiaa ja kehitysvaiheita kuvaava kokonaisuus, jossa on merkittävää valtion rakennusperintöä 1920-luvulta 2000-luvulle asti. Kuhankosken alueen identiteetti rakentuu tyttökodin varhaisvaiheen keskeisten rakennusten ympärille. (Keski-Suomen museo, KIOSKI-tietokanta.) Koskela-rakennus Historiallinen: Rakennuksella on historiallinen merkitys sotilasvirkatalojärjestelmästä kertovana kohteena. Kuhankosken sotilasvirkatalo perustettiin 1690 ja se on sijainnut kosken lähiympäristössä kahdessa eri paikassa ennen nykyistä sijaintia. Maantien länsipuolelle pihapiiri perustettiin kun entinen Harhalan vanha päärakennus siirrettiin tälle paikalle, tämä rakennus paloi, ja nykyinen Koskela rakennettiin korvaamaan sitä rakennusta. Maisemallinen: Rakennus on alun perin sijoitettu kosken rantapeltoja korkeammalle maaston kohdalle, rintama kohden vapaana virtaavaa Kuhankoskea. Tänä päivänä maisemallinen suhde on Kuhankosken vuonna 1925 valmistuneeseen voimalaitokseen, maisemallinen suhde on voimakkaampi Koskelan suunnasta kuin voimalaitoksen suunnasta, johtuen maaston korkotasoista. Koskelan suuntauksessa voi tulkita olevan peruja alkuperäisen kappalaispappilan asemoinnista ja suhteesta koskiympäristöön alkuperäisellä sijaintipaikallaan. Rakennukseen liittynyt maatilain talouskeskuksen pihapiiri on pääosin kadonnut, pihapiiristä on jäljellä Koskelan viereiset kaksi aittaa ja Koskelan etupiha on säilynyt rakentamattomana. Pihapiiri on tyttökodin toiminta-aikana muuttanut vähitellen muotoaan ja nykyään Koskela reunustaa yhtenä rakennuksena ”suurkorttelimaista”, suorakaiteen muotoista pihapiirikokonaisuutta sen itäpuolella. Rakennus on maastossa hieman alempana kuin vedenjakajalle sijoitetut tyttökodin rakennukset ja Taitojen talo ja näin se on saanut

	kokonaisuudessa hieman vaatimattomamman aseman. Rakennus on ollut lähtökohtana tyttökodin alueen ja pihapiirin rakennetun ympäristön kehittymiselle. Rakennushistoriallinen: Rakennuksen pohjakaava ei noudattanut täysin edellisen rakennuksen pohjakaavaa, jota korvaamaan rakennus rakennettiin. Rakennuksessa on nähtävissä 1900- luvun alun rakennukselle ominaisia piirteitä, mm. T-ikkunat. Rakennuksen päähahmo on säilynyt, mutta rakennusta on muutettu sen pitkän käyttöhistorian aikana kulloisenkin käyttötarpeen mukaan, sisätiloissa on tehty muutoksia, kaakeliuunit on purettu, kuisteja on muutettu, ulko-ovia lisätty, itäpuolelta on poistettu terassi/avokuisti ja pihan puolelle lisätty frontoni. (Idän puoleinen frontoni on alkuperäinen tai lisätty 1928). Jyväaitta Rakennushistoriallinen, historiallinen: Kookas ja ryhdikäs hirsinen aittarakennus on säilynyt hyvin alkuperäisen kaltaisessa asussa, edustaa perinteistä maatilarakentamista, on maatalouden muuttumisen myötä harvinaistuva rakennustyyppi. Maisemallinen: Yhdessä toisen aittarakennuksen, Koskelan ja kookkaiden kuusipuiden kanssa muodostaa miljöökokonaisuuden, joka kertoo sotilasvirkatalovaiheesta, ajasta ennen tyttökotia. Aittarakennukset reunustavat laajaa pihapiiriä eteläpuolella. Ruoka- ja vaateaitta Rakennushistoriallinen, historiallinen: Rakennus on säilynyt alkuperäisen kaltaisessa asussa, edustaa perinteistä maatilarakentamista, on maatalouden muuttumisen myötä harvinaistuva rakennustyyppi. Maisemallinen: Reunustaa pihatietä saavuttaessa etelästä Koskelan edustalle. Rajaa laajaa pihapiirikokonaisuutta etelän puolella yhdessä jyväaitan kanssa. Koskelan, jyväaitan ja puuston kanssa muodostaa miljöökokonaisuuden, joka kertoo sotilasvirkatalon aikaisesta ajasta.
KAAVATIEDOT	Yleiskaava Laukaan kunta, Keski-Laukaan pohjoisosan yleiskaava, osa-alue III (Kirkonkylä–Vihtavuori) (hyväksytty kvalt 26.9.2022 §33). - Yleisten rakennusten alue, jolla ympäristö säilytetään. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan sijoittaa asumista, työpaikkoja sekä kaupallisia ja julkisia palveluita. Rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että uudisrakentaminen rakennustavaltaan ja sijainniltaan liittyy olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön, ja että olemassa olevat kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja rakenteet, tiestö sekä puusto ja muu kasvillisuus säilyvät. (YAL/s) Asemakaava Koskela-rakennuksen ja aittojen alueella on voimassa Kuhankosken alueen asemakaava (hyväksytty kvalt 13.2.2023 §4, määrätty osittain voimaan khall 22.5.2023 §121). - kortteli 215, tontti 1 - Asuin-, liike-, palvelu- ja yleisten rakennusten korttelialue, jolla maakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön ominaispiirteet säilytetään. Korttelialueella rakennuksin rajattu keskuspiha tulee säilyttää luonteeltaan puistomaisena, nurmipintaisena alueena, alueella säilytetään /

	istutetaan yksittäisiä puita ja alueelle voidaan rakentaa yksittäisiä rakennelmia pihakokonaisuuteen sopivalla tavalla. Keskuspiha-alueella tontteja ei saa erottaa toisistaan aitauksin vaan tarvittavat kiinteistöjen väliset rajaukset tulee toteuttaa viitteellisesti esim. pensasistutuksin siten, että piha-alue hahmottuu visuaalisesti yhdeksi kokonaisuudeksi. Uudisrakentaminen tulee toteuttaa pihakokonaisuuteen ja suojeltuun rakennuskantaan sopivalla tavalla. Rakennus- ja toimenpidelupaa vaativissa sekä viher- ja piharakentamis toimenpiteissä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto ennen luvan myöntämistä. (ALPY-1/s) - Koskela-rakennus sekä Ruoka- ja vaateaita ja Jyväaita on osoitettu suojelumerkinnällä Suojeltava rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka turmelevat rakennuksen ulkoasun kulttuurihistoriallista ja / tai rakennustaiteellista arvoa tai tyyliä. Rakennuksen muutos- ja korjaustoimenpiteet tulee tehdä rakennuksen ominaispiirteitä vaalien, käyttäen rakennustyyliin sopivia materiaaleja, rakennusteknisiä ratkaisuja ja värejä. Rakennuksessa tehtävistä rakennus- ja toimenpidelupaa vaativissa toimenpiteissä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto ennen luvan myöntämistä. (sr-1) - Koskelan, Ruoka- ja vaateaitan sekä Jyväaitan rakennusalat on osoitettu sitovina nykyisten rakennusten mukaisesti. Niille osoitetut rakennusoikeuden määrät ja suurimmat sallitut kerroskorkeudet ovat Koskela 370 k-m² ja I u 2/3, Ruoka- ja vaateaita 33 k-m² ja I sekä Jyväaita 37 k-m² ja I. - Jätehuoneen kohdalle on merkitty hieman nykyistä rakennusta laajempi sitova rakennusala, jolle osoitettu rakennusoikeuden määrä on 50 k-m² ja suurin sallittu kerroslukumäärä I. - Tontin koillisosaan sijoittuu <i>puutarha-alueeksi varattu alueen osa (pu)</i> sekä <i>istutettava alueen osa</i>. - Tontin Kantolantien ja Tyttökodinkujan vastaisille reunoille on osoitettu <i>katualueen rajan osat, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää</i>.
--	--

Kuva: Ote asemakaavasta.